

først fremkommer efter selve ekspropriationsforretningen. Ligeledes kan grundlaget for et tillagt erstatningsbeløb — også uden en egentlig ændring i projektet som omhandlet i 1. pkt. — ændres så væsentligt, at en fornyet overvejelse bør kunne finde sted. Hjemmel hertil findes også i 2. pkt. Kommissarius afgør, om der er tilstrækkeligt grundlag for at indkalde ekspropriationskommissionen til behandling af et rejst spørgsmål. Det vil ikke være rimeligt, om hele kommissionen skulle indkaldes hver gang, en person kræver en erstatning. Den pågældende vil under alle omstændigheder kunne få sit krav prøvet for domstolene.

Spørgsmål, der omfattes af bestemmelserne i stk. 1, er af en sådan karakter, at en offentlig indkaldelse til de kommissionsmøder, hvor de skal behandles, er unødvendig. *Stk. 2* angiver de regler, der skal følges ved behandlingen af disse spørgsmål.

Til § 22.

I henhold til jernbaneforordningens § 15 skal erstatninger for jordafståelse forrentes med 4 pct. p.a. fra det tidspunkt, da arealerne stilles til ekspropriantens disposition. I praksis er også de almindeligvis som ulempeerstatning benævnte beløb blevet forrentet med nævnte rentesats. På grund af det høje renteniveau i de senere år har bestemmelsen givet anledning til nogen kritik, se herved Folketingstidende 1958-59, folketingets forhandlinger sp. 1972-73.

Ekspropriationserstatningerne bør naturligvis principielt udbetales snarest muligt efter ekspropriationens foretagelse, men af rent ekspeditions-mæssige grunde må der dog altid hengå nogen tid mellem ekspropriation og erstatningens anvisning. Mindre dele af ekspropriationserstatninger kan endvidere henstå i længere tid, idet endelig erstatningsberegning må afvente anlæggets færdiggørelse og arealernes definitive opmåling. Da spørgsmålet således ikke er uden praktisk betydning, anses det for rigtigt, at der i loven sikres ekspropriaterne en til enhver tid rimelig forrentning af de fastsatte erstatninger. Det findes uheldigt i loven at angive en fast forrentningsprocent, som fra tid til anden kan vise sig mindre godt stemmende med det almindelige renteniveau. Lovforslagets § 22 går derfor ud på, at en ekspropriationserstatning skal forrentes med en rentesats, som er 1 pct. højere end den af Danmarks Nationalbank fastsatte, på ekspropriationstidspunktet gældende disconto. Af praktiske grunde forrentes beløbet med denne rentesats for hele den periode, hvori forrentningen er aktuel, uanset at der kan forekomme variationer i rentesatsen.

Forrentningen skal som hovedregel ske fra ekspropriationsdagen, men kendelse eller forlig kan bestemme andet. Dette vil f.eks. være praktisk, når ekspropriaten helt eller delvist beholder brugen af det eksproprierede et stykke tid efter ekspropriationens dato.

Forrentningen ophører ifølge forslaget fra den dag, da erstatningsbeløbene er opgjort og stillet til disposition for de berettigede.

Bestemmelsen hjemler ikke rentes rente, hvilket er i overensstemmelse med den nugældende regel.

Til §§ 23 og 24.

§§ 23 og 24 omhandler *erstatningernes udbetaling*.

Ved ekspropriationer efter jernbaneforordningen udbetales erstatningerne i princippet i regnskabsmøder i besigtigelses- og ekspropriationskommissionen. Et foreløbigt regnskabsmøde afholdes nogle måneder efter ekspropriationernes foretagelse. På dette anvises de beløb, der kan opgøres straks, og tre fjerdedele af de ikke endeligt opgjorte erstatningsandele, typisk jorderstatningen. Resterstatningerne udbetales på et endeligt regnskabsmøde, når anlægget er afsluttet, og opmåling har fundet sted. Regnskabsmødeordningen hviler på administrativt fastsatte regler. Endvidere udbetales (både før det foreløbige regnskabsmøde og mellem dette og det endelige) de enkelte erstatningsbeløb helt eller delvis, når anmodning derom fremsættes, og fornøden dokumentation præsteres. Udbetales en erstatning før den fastsatte rentedato, foretages et rentefradrag.

Den afgørende forskel mellem udbetalinger på et regnskabsmøde og udbetalinger uden for regnskabsmøde er, at de enkelte erstatningsberettigede i førstnævnte tilfælde slipper for at indhente pant-haversamtykke, erklæringer om skatter og afgifter m. v., idet kommissarius ex officio sørger herfor, bl.a. gennem en offentlig indkaldelse med præklusiv virkning. Vil en lodsejer have erstatningen udbetalt før regnskabsmøde, må han selv tilvejebringe de fornødne dokumentationer.

For at den enkelte erstatning kan udbetales snarest muligt, gør lovforslaget det i § 23, *stk. 1*, til den principielle hovedregel, at en erstatning skal udbetales, når fornøden dokumentation af den erstatningsberettigede er tilvejebragt. Da udbetaling sker på kommissarii ansvar, bestemmes det endvidere, at kommissarius må anse udbetaling for forsvarlig. Der må altså ikke foreligge omstændigheder, som gør det tvivlsomt, om den erstatningsberettigede selv kan oppebære beløbet, eller om tredjemand måtte have et krav på dette.

Reglen i stk. 1, 2. pkt., svarer til reglerne i ting-